

ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

Η ατζέντα των συζητήσεων Γεραπετρίτη - Μπλίνκεν στις 9 Φεβρουαρίου και η επίσκεψη Μπιστοτάκη στον Λευκό Οίκο, που προγραμματίζεται για τον Μάρτιο

κία, την οποία θέλουν πάση θυσία να διατηρήσουν στο «δυτικό στρατόπεδο», οδήγησε τον Λευκό Οίκο να συνδέσει χρονικά την πώληση των F-35 στην Ελλάδα με την πώληση των F-16 στην Τουρκία (μια ιδέα της συμβούλου Ασφαλείας για Ευρωπαϊκές Υποθέσεις **Αμάντα Σλόατ**, που ανέλαβε να υλοποιήσει ο Αντ. Μπλίνκεν). Τον Ιούνιο του 2023 ο επικεφαλής του Στέιτ Ντιπάρτμεντ συζήτησε το θέμα με τον τότε πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Σχέσεων της Γερουσίας **Ρόμπερτ Μενέντεζ** και άλλα μέλη του Κογκρέσου. Τόσο ο πρώην γερουσιαστής του Νιου Τζέρσεϊ όσο και άλλοι αξιωματούχοι κατέστησαν σαφές ότι ήθελαν να εξασφαλίσουν την ανοχή της Ελλάδας.

Για τον σκοπό αυτόν, ο Μπλίνκεν είχε εκτενείς επαφές και συναντήσεις με τον Έλληνα πρωθυπουργό και τον ομόλογό του, προκειμένου να διερευνήσει τι θα χρειαζόταν η Ελλάδα για να αισθάνεται ασφαλής εάν η Τουρκία αποκτήσει τα F-16, τη στιγμή που ακόμη οι ελληνοτουρκικές σχέσεις ήταν ιδιαίτερα τεταμένες. Σύμφωνα με ανώτατη πηγή του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών, στις συζητήσεις αυτές η Ελλάδα χαρακτήρισε σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οποιοσδήποτε τέτοιος εξοπλισμός δεν θα χρησιμοποιηθεί εναντίον της, καθώς και η μεγιστοποίηση των δικών της ωφελημάτων από τη συμφωνία για τα F-35.

Το «τελεσίγραφο»

Καθώς, πέρα από τις ελληνικές ενστάσεις, υπήρχαν και άλλα (και στην ιεράρχηση των Αμερικανών σημαντικότερα) θέματα ανοικτά στις σχέσεις των ΗΠΑ με την Τουρκία, κρίσιμο ρόλο στην εξέλιξη του ζητήματος έπαιξε η επίσκεψη Μπλίνκεν στην Αγκυρα στις αρχές του χρόνου, όπου μετέφερε, σύμφωνα με την Deutsche Welle, ένα «τελεσίγραφο» του Προέδρου Μπάιντεν στον Ερντογάν. Αν η Τουρκία δεν επικύρωνε άμεσα την ένταξη της Σουηδίας στο NATO, οι ΗΠΑ θα

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Εξωτερικών, Γιώργος Γεραπετρίτης, με τον Αμερικανό ομόλογό του, Αντονι Μπλίνκεν

χθεί από ορισμένες ελληνικές ειδησεογραφικές ιστοσελίδες», έγραψε.

Ελληνικές διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι η Τουρκία θα διέψευδε οτιδήποτε περί όρων για την αγορά των F-16 για να μην τρωθεί το κύρος του Ερντογάν στο εσωτερικό της χώρας του και, βεβαίως, θα διέψευδε κατηγορηματικά ότι τους αποδέχθηκε. Υποστηρίζουν επίσης πως για τον ίδιο λόγο η τουρκική κυβέρνηση ζήτησε η αλληλογραφία της Τουρκίας με το Στέιτ Ντιπάρτμεντ και το Κογκρέσο να παραμείνουν εμπιστευτικές. Αίσθηση προκάλεσε, επίσης, πως όλο το θέμα «έπαιξε» χαμηλά στη γειτονική χώρα. Τα τουρκικά μέσα προτίμησαν να ασχοληθούν με την προοπτική να επιστρέψει η Τουρκία στο πρόγραμμα των F-35 με αφορμή τη σχετική δήλωση της μόνιμης αναπληρώτριας υπουργού Εξωτερικών **Βικτόρια Νούλαντ** στην Αγκυρα στις αρχές της εβδομάδας. «Αν λυθεί το πρόβλημα των S-400, θα χαρούμε να σας υποδεχθούμε πίσω στο πρόγραμμα», είχε πει η Νούλαντ και τα τουρκικά ΜΜΕ πρότειναν στον Ερντογάν ιδέες και λύσεις για το πώς να «ξεφορτωθεί» τους S-400.

Η επιδίωξη να αποφευχθεί μια ακόμα μεγαλύτερη επιδείνωση των σχέσεων με την Τουρ-

Όροι

Ποιοι είναι οι όροι που έθεσε η Ουάσιγκτον στην Αγκυρα για να ολοκληρωθεί η συμφωνία

προχωρούσαν χωρίς να περιμένουν με την πώληση των F-35 στην Ελλάδα. Η πληροφορία αυτή επιβεβαίωσε ότι η σύνδεση της αγοράς μαχητικών από Ελλάδα και Τουρκία ήταν οιοσδήποτε παρούσα στον αμερικανικό σχεδιασμό.

Η ειδοποίηση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ στις επιτροπές του Κογκρέσου έφτασε ταυτόχρονα και για τα ελληνικά F-35 και για τα τουρκικά F-16. Αν δεν υποβληθεί κάποια ένσταση έως τις 11 Φεβρουαρίου, οι συμφωνίες θα αρχίσουν να υλοποιούνται. Σε διαφορετική περίπτωση, για την αγορά των F-16 από την Τουρκία θα πρέπει να γίνει ψηφοφορία (η πώληση των F-35 στην Ελλάδα έχει ήδη εγκριθεί από το Κογκρέσο). Από εκεί και ύστερα, η συμφωνία θα αρχίσει να «τρέχει» και κατά την υλοποίησή της θα διαπιστώσουμε με ποιον τρόπο θα αντιδράσουν οι ΗΠΑ σε περίπτωση που θα παραβιαστούν οι όροι. Ο **Ενρι Ζεμενίδης**, επικεφαλής της HALC, είπε στην ΕΡΤ πως αν ξαναρχίσει την πολιτική των προκλήσεων η Αγκυρα, «το Στέιτ Ντιπάρτμεντ πρέπει να πάρει μέτρα για να τη σταματήσει. Και, αν συνεχίζει η Τουρκία, πρέπει να πάρει μέτρα, να παγώσει ή να ακυρώσει την πώληση στην Τουρκία. Γιατί αυτά τα F-16 δεν είναι στα ράφια, δεν θα πάρει ούτε σήμερα ούτε αύριο η Τουρκία. Αυτά θα έρχονται σιγά-σιγά μέχρι το 2028».

Η ομογένεια

Οι συμφωνίες για τα μαχητικά προκάλεσαν ανάμικτα συναισθήματα στις ομογενεια-

κές οργανώσεις, που έδωσαν ένα μακρύ και σκληρό αγώνα για να εκθέσουν την επιθετικότητα της Τουρκίας. Ο Ε. Ζεμενίδης εκτίμησε ότι η συμφωνία είναι ικανοποιητική και υποστηρίζει πως «για πρώτη φορά συμβαίνει το Κογκρέσο να δεσμεύσει το υπουργείο Εξωτερικών για μια πώληση όπλων σε σύμμαχο του NATO». Διαφορετική προσέγγιση είχε η ΑΧΕΠΑ, που σπλητίευσε την πολιτική του Προέδρου Μπάιντεν: «Για άλλη μία φορά οι Ηνωμένες Πολιτείες υποχώρησαν στην Τουρκία, ένα αποτυχημένο μέλος του NATO. Αν και επαινούμε τη συμφωνία με την Ελλάδα, είμαστε απογοητευμένοι που φαίνεται ότι έγινε έτσι ώστε να αποφευχθεί η ένταση μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Η κυβέρνηση κράτησε την προτεινόμενη συμφωνία με την Ελλάδα όμηρο, έως ότου μπορέσει να προχωρήσει στη συμφωνία για τα F-16 με την Τουρκία».

Την επομένη της συμφωνίας, ο **Κυριάκος Μπιστοτάκης** είχε τηλεφωνική επικοινωνία με τον Ουκρανό Πρόεδρο **Βολοντίμρ Ζελένσκι**, όπου συζητήθηκε η στρατιωτική ενίσχυση του

Κιέβου (από ρωσικά συστήματα που διαθέτει η Ελλάδα), όπως ζήτησε στην επιστολή του ο Αντ. Μπλίνκεν. Σύμφωνα με το περιοδικό «Forbes», αυτή ήταν «η προϋπόθεση για να λάβει το πρόσθετο στρατιωτικό υλικό η Ελλάδα».

Στις 9 Φεβρουαρίου, ο υπουργός Εξωτερικών Γ. Γεραπετρίτης θα επισκεφθεί τις ΗΠΑ για έναν νέο γύρο στρατηγικού διαλόγου ανάμεσα στις δύο χώρες και θα γίνει δεκτός από τον Αντ. Μπλίνκεν στο Στέιτ Ντιπάρτμεντ, με το θέμα των F-35 να έχει δρομολογηθεί. Ο στρατηγικός διάλογος αφορά την άμυνα και την ασφάλεια, την επιβολή του νόμου και την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, τις ανθρωπιστικές προκλήσεις, το εμπόριο και τις επενδύσεις, την ενέργεια και το περιβάλλον, ενώ τους δύο άνδρες θα απασχο-

λήσουν περιφερειακά πολιτικά ζητήματα (Ουκρανία, Γάζα, ανατολική Μεσόγειος). Θα ακολουθήσει η τρίτη επίσκεψη του Κυριάκου Μπιστοτάκη στην Ουάσιγκτον και στον Λευκό Οίκο όπου θα συναντήσει τον Τζ. Μπάιντεν, κατά πάσα πιθανότητα στις 27 Μαρτίου.

Ο ΤΟΥΡΚΟΣ υπουργός Άμυνας, Γιασάρ Γκιουλιέρ

